

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА НАУКОВА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКА БІБЛІОТЕКА
РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ НААН**

ІСТОРІЯ ОСВІТИ, НАУКИ І ТЕХНІКИ В УКРАЇНІ

МАТЕРІАЛИ

***XII Міжнародної конференції молодих учених
та спеціалістів***

***ПРИСВЯЧЕНОЇ 100-РІЧЧЮ ВІД ДНЯ СТВОРЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ
НАУКОВОЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ БІБЛІОТЕКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ
АКАДЕМІЇ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ.***

м. Київ, 19 травня 2017 р.

Київ-2017

УДК 93/94:37:001:63+62(477)(043)
ББК 63.3:72+3ф(4 Укр)

Історія освіти, науки і техніки в Україні : матеріали XII Міжнар. конф. молодих учених та спеціалістів, присвяч. 100-річчю від дня створення ННСГБ НААН, Київ, 19 трав. 2017 р. / Нац. акад. аграр. наук України ; Нац. наук. с.-г. б-ка НААН ; Рада молодих вчених НААН [та ін.] ; уклад. В. А. Вергунов, А. С. Білоцерківська, М. М. Давиденко ; редкол. : В. А. Вергунов (голова). – К. : ТОВ «Центр поліграфії «КОМПРИНТ», 2017. – 560 с.

Збірник вміщує матеріали XII Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 100-річчю від дня створення Національної наукової сільськогосподарської бібліотеки Національної академії аграрних наук України та репрезентує результати досліджень з напрямів: 1) історія аграрної науки, освіти та техніки; 2) загальні питання становлення та розвитку вітчизняної науки, освіти та техніки; 3) інформаційно-бібліотечне супроводження науково-освітнього галузевого процесу; 4) актуальні проблеми наукового забезпечення ведення сільського господарства України.

СКЛАД РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Голова: *Вергунов В.А.*, д-р с.-г. наук, професор, академік НААН;

Секретарі: *Білоцерківська А.С.*, канд. іст. наук, *Давиденко М.М.*, канд. іст. наук

Члени:

Бородай І.С., д-р іст. наук, професор;

Бородін С.В., канд. техн. наук;

Грищенко Т.Р., канд. іст. наук, с.н.с.;

Каприлюк О.В., канд. с.-г. наук, с.н.с.;

Кланчук С.М., д-р іст. наук, професор

Коваленко Н.П., д-р іст. наук, с.н.с.;

Коломісць Н.Д., канд. с.-г. наук, с.н.с.;

Кучер В.І., д-р іст. наук, професор;

Пашиківська О.А., канд. іст. наук, с.н.с.;

Рижук С.М., д-р с.-г. наук, професор, член-кореспондент НААН;

Татарчук Л.М., канд. іст. наук;

Уткін О.І., д-р іст. наук, професор;

Шевченко В.Ф., д-р іст. наук, професор;

Шелепов В.В., д-р с.-г. наук, професор, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки;

Щебетюк Н.Б., канд. іст. наук, с.н.с.

*Друкується згідно з рішеннями вчених рад:
Національної наукової сільськогосподарської бібліотеки НААН
(протокол № 4 від 27 квітня 2017 р.)*

© ННСГБ НААН

**ПРОВЕДЕННЯ КОНФЕРЕНЦІЇ ТА ВИДАННЯ ЗБІРНИКА МАТЕРІАЛІВ ЗДІЙСНЕНО
ЗА ФІНАНСОВОЇ ПІДТРИМКИ:**

ПІАТ «Миронівський хлібопродукт»

(перший заступник голови правління, академік НААН, Герой України Мельник О.Ф.)

господарства (1928–1937): док. та матеріали / В. А. Вергунов, Г. О. Глазунов, І. О. Зосімов // НААН, ННСГБ, ЦДАВО України; під заг. ред. В. А. Вергунова. – Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. – 222 с.

3. *IV Пленум* Всеукраїнської академії с.-г. наук (20–25 жовтня 1932 р. в м. Одеса) // Шляхи соц. реконструкції сіл. госп-ва. – 1932. – № 12. – С. 79–91.

ДЕЯКІ АСПЕКТИ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АКАДЕМІКА-СЕКРЕТАРЯ ВІДДІЛЕННЯ ФІЗІОЛОГІЇ, БІОХІМІЇ ТА ТЕОРЕТИЧНОЇ МЕДИЦИНИ ПРЕЗИДІЇ АКАДЕМІЇ НАУК УРСР БОГАЧА ПЕТРА ГРИГОРОВИЧА Юдіна К. Є.

*Вищий державний навчальний заклад України
«Українська медична стоматологічна академія» (м. Полтава, Україна)*

Народився Богач Петро Григорович 30 січня 1918 р. в с. Соколівці (Хмельницької області). Закінчив Ніжинський педагогічний інститут в 1937 р. З 1939 р. працював у Київському державному університету імені Тараса Шевченка.

Відповідно до рішень XX з'їзду КПРС по шостому п'ятирічному плану розвитку народного господарства СРСР та даних прямих вказівок «збільшити виробництво м'яса, перш за все, за рахунок розвитку свинарства, як галузі найбільш скоростиглого тваринництва, довести питому вагу свинини в загальному обсязі виробництва м'яса в країні до 50 відсотків». В країні почався бурхливий розвиток галузі з досліджень фізіології годівлі та фізіології травлення свиней.

З усіх сільськогосподарських тварин-свині виявились найбільш плідні. Однак, до останнього часу, відхід поросят від шлунково-кишкових захворювань залишався найбільш частим. Це залежить, головним чином, від неправильної організації годування поросят в ранньому віці.

З цілі скорочення цих захворювань необхідно було організувати зразковий догляд за поросятами, а годування проводити з урахуванням фізіологічних особливостей як їх ротового, так і шлунково-кишкового травлення.

Значення ротового травлення і роль слини в цьому процесі в різні вікові періоди у свиней було ще недостатньо вивчені. Робіт, присвячених вивченню слинних залоз і слиновиділення у свиней, було недостатньо. До числа таких робіт слід віднести дослідження Линдемана (1899), Елленбергер (1911), Шимкевіча (1923), Елленбергер і Баума (1926), Бодє (1932), Шмальгаузена (1933), Климова (1933), Кратінова і Сінещекова (1935), Кудрявцева (1935), Квасницького (1936, 1951, 1955), Бакеева (1940), Автократова (1949), Іванова і Троїцького (1951), Садовського (1953), Глаголева та Іпполітова (1956).

В 1952 р. П.Г. Богач захистив кандидатську дисертацію на тему «Моторна функція шлунково-кишкового тракту». У тому ж році він став заступником, а потім – директором Науково-дослідного інституту фізіології університету. З 1964 по 1973 роки працював завідувачем кафедри біофізики. В 1960 році захистив докторську дисертацію за темою «Механізми нервової регуляції

моторної функції тонкого кишечника».

В своїх наукових працях П.Г. Богач описав цілий ряд раніше не відомих моторних рефлексів шлунково-кишкового тракту і створив теорію його періодичної діяльності. Запропонував нові варіанти датчиків рухової активності шлунково-кишкового тракту. Спростував дуже поширену у середині ХХ ст. концепцію про передачу збудження на різні ділянки кишечника тільки по стінках травної трубки. Відкрив основний закон рефлекторної регуляції рухової діяльності травного апарату. Описав новий вид електричної активності гладеньких м'язів і розробив низку питань генерації біопотенціалів. Встановив розташування центру споживання води в гіпоталамусі. Вперше показав, що гіпоталамічні нервові структури регулюють виділення соку підшлункової залози і жовчі, а також всмоктування речовин слизовою оболонкою тонкого кишечника.

Це були на той час фундаментальні дослідження в області нейрогуморальних механізмів регуляції моторної діяльності травного апарату та ролі гіпоталамічної ділянки і лімбічної системи головного мозку в регуляції вегетативних функцій.

В 1961 р. отримав звання професора. З 1973 по 1979 рр. очолював кафедру фізіології людини і тварин. У 1972 році його було обрано членом-кореспондентом, а в 1978 р. – академіком АН УРСР. В 1972–1976 рр. обіймав посади декана біологічного факультету, проректора з навчальної роботи та першого проректора Київського державного університету ім. Т.Г. Шевченка, а потім академіка-секретаря Відділення фізіології, біохімії та теоретичної медицини Президії Академії Наук УРСР (1978–1980). В 1980–1981 рр. повернувся до Інституту фізіології університету. Помер 23 червня 1981 р. Похований у Києві.

ВИКОРИСТАННЯ МАТЕМАТИЧНИХ МЕТОДІВ ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В АГРОБІОЛОГІЧНИХ СИСТЕМАХ (50-ті рр. ХХ – кінець 90-х рр. ХХ ст.ст.)

Ярошик К.О.

*ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет
імені Григорія Сковороди»*

(м. Переяслав-Хмельницький Київської області, Україна)

Використання сучасних інформаційних технологій дозволяє агрономам вести історію полів за врожайністю, культурами, добривами; планувати виконання внесення добрив з урахуванням особливості полів; здійснювати аналіз результатів та формувати пропозиції по перспективним роботам; здійснювати контроль за витратами та проводити аналіз ефективності вкладання коштів; автоматизувати планування та облік робіт та ін. Тому необхідно розглянути процес історичного розвитку інформаційних технологій в агробіологічних системах – започаткування та використання інформаційних методів та технологій в агробіологічній науці [1].